

BILL OCH HEMLIGA BOLLA • GORDON & PADDY • JAZOO-FESTEN • TROLLVINTER I MUMINDALEN
- de stora filmerna för de små barnen!

FILMNYTT

VÅRTERMINEN 2018

FilmNytt presenterar kommande releaser på den institutionella marknaden. Filmer att visa i skolan, på arbetsplatser, vårdinrättningar, bibliotek, filmklubbar... Och filmer för skolbio!

FAVORITERNÄ FÖR SKOLBIO:

**LITTLE WING, JUST CHARLIE,
WOLF AND SHEEP**

DOKUMENTÄRSNÄCKISÄRNÄ:

**THE DEMINER, DEAD DONKEYS FEAR NO
HYENAS, SILVANA - VÄCK MIG NÄR NI VÄKNÄT**

DE KORTÄ FILMERNÄ MED LÄNG EFTERSMÄK:

NÄTTBÄRN, UNDER KLÄR HIMMEL, MIN HOMOSYSTER, PUSH IT

FILMKLUBBÄRNÄS MÄSTEN:

THE SQUARE, GOD'S OWN COUNTRY, VILLEBRÄD, KORPÄRNÄ

DE EFTERSFRÄGÄDE NYRELEASERNÄ:

PIRRET, TUSEN GÄNGER STÄRKÄRE

...OCH MYCKET MER!

FILMNYTT VT 2018

FILMNYTT KOMMER UT VID
RESPEKTIVE TERMINSTART,
I JANUARI OCH AUGUSTI.

POSTADRESS
FILMCENTRUM/FILMNYTT
BREDGRÄND 2
111 30 STOCKHOLM

E-POST
PRESS@FILMCENTRUM.SE

ADMINISTRATION, BESTÄLLNING
DISTRIBUTION@FILMCENTRUM.SE

TRYCK
GRAFISKA PUNKTEN, VÄXJÖ

Vårterminen är här och dagsljuset blir allt längre. Solens återkomst påverkar oss alla. Nytt år och förhoppningsvis nya krafter. Och det behövs! Vi har en händelserik tid framför oss.

2018 är det 100 år sedan modern demokrati föddes i Sverige, i och med förslaget från den liberale statsministern Nils Edén att införa lika och allmän rösträtt för kvinnor och män oberoende av inkomst, och Sveriges riksdag – efter lång kamp och stort motstånd – beslutade därom.

Vi har lärt oss att demokrati inte kan tas för givet, att demokrati kräver ständigt arbete och engagemang. Vi ser runtom i världen exempel på hur demokratiska system undermineras och begränsas genom demokratiskt valda ledare. Det är alarmerande.

Kritiskt tänkande kan inte nog understrykas som viktig målsättning i dagens skola. Och vi anser att kultur och MIK har en central roll att fylla där. 2018 är det valår. Det är också 123 år sedan filmmediets födelse. Inget självklart jubileumsår, men ändå: ett, två, tre – vadå? På sidan 12 tittar vi på några olika tolkningar av begreppet filmpedagogik. Ett begrepp som sällan förklaras, men som leder till väldigt olika frågeställningar och metoder beroende på vad det tillskrivs för betydelse.

Vi presenterar många efterfrågade titlar för den yngsta publiken och de starkaste filmupplevelserna för skolbio.

I höstas arrangerade vi en specialupplaga av MRF – Filmfestival för mänskliga rättigheter helt dedikerad till de Globala målen, i samarbete med Sida. 17 filmer med efterföljande samtal kopplade till de 17 målen och ett heldagsseminarium. Kvalitetsfilm ger onekligen en fantastisk metod för att utveckla och fördjupa hållbarhetsundervisningen. En insikt som också återspeglas i att ”de Globala målen på filmiska” har blivit den mest efterfrågade lärarfortbildning vi ger. Läs mer på s. 8.

Från 2018 har vi också nöjet att erbjuda Skapande skola-arbeten kopplade till de Globala målen. Dubbelt målinriktade arbeten som enkelt anpassas för att matcha skolans eller kommunens förkunskaper och behov.

20 år efter Ottawafördraget – FN:s ”minförbudsfördrag” – hade den bejublade svenska dokumentären *The Deminer* världspremiär på den ledande dokumentärfilmfestivalen IDFA, där den belönades med juryns specialpris. Nu kommer den till Sverige, först ut i tävlan på Göteborgs filmfestival. Missa absolut inte! Drabbande och angeläget – och plågsamt relevant för debatten kring svensk vapenexport.

Vi ses härnäst på MIK-dagen i Göteborg!

BILL OCH HEMLIGA BOLLA	4	SILVANA – VÄCK MIG NÄR NI ...	20
DEAD DONKEYS FEAR NO HYENAS	22	THE DEMINER	23
DJANGO	26	THE HUMAN SCALE	21
FINAL PORTRAIT	25	THE SQUARE	26
GOD'S OWN COUNTRY	27	THERE WILL BE WATER	21
GORDON & PADDY	6	TROLLVINTER I MUMINDALEN	5
JAZOO-FESTEN	4	TUSEN GÅNGER STARKARE	8
JEANNETTE: JEANNE D'ARCS ...	25	UNDER KLAR HIMMEL	9
JUST CHARLIE	17	VILLEBRÅD	25
KORPARNA	26	WOLF AND SHEEP	16
KRIG	10		
LITTLE WING	16	LÄRARFORTBILDNINGAR & FILM-	
LUCKY	24	INTRODUKTIONER	8
MAZE	25	FILMPEDAGOGIK – VAD ÄR DET?	12
MIN HOMOSYSTEM	10	FILMBORGARMÄRKET	14
NATT OCH DIMMA	22	SKAPANDE SKOLA	18
NATTBARN	11	FÖREGÅENDE TERMINS TOPPLISTOR	28
ON THE MILKY ROAD	26		
OSKARS AMERIKA	4		
PINGVINRESAN 2	21		
PIRRET	5		
POJKARNA	27		
PUSH IT	10		
QUEST	24		

Bill och hemliga Bolla

När Bill äntligen får en lillasyster är han en jättestolt storebror, men ibland ganska trött på barnmaskriket. Lillasystern, Bolla, är pigg och glad, dansar, trallar och älskar att riva papper. Men efter ett tag märker familjen att något är på tok: Bolla känner inte igen någon, bryr sig inte om sällskap och svarar aldrig på tilltal. Bill, mamma och pappa är mycket ledsna och alla, släkt, vänner och bekanta, deltar i sorgen – ända tills Bill upptäcker att Bolla själv inte är ledsen alls. Bill är stolt över att ha en syster som "speciell, hemlig, sin egen sort".

JAN GISSBERG. SVERIGE. 30 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: -
RELEASE: FINNS (DVD, VOD)
REK. FRÅN: FÖRSKOLA

Jazzo-festen

I en glänta i skogen har jordens alla djur samlats till en sjudungande fest. Rovdjur och växtätare, stora djur och små. Näktergalen hämtar elefanten och aporna, kängurun och koalan och de andra djuren. Koalan vill hoppa som en känguru, isbjörnen får hjälp att hitta hem av en blåval och flodhästen lyckas rymma från zoo.

ADAM MARKO NORD. SVERIGE 2017. 30 MIN.
TAL: - TEXT: -
RELEASE: 2018.04.09 (DVD, VOD)
REK. FRÅN: FÖRSKOLA

Oskars Amerika (Oskars Amerika)

Ibland måste Oskar ta hand om sin mamma istället för tvärtom. Plötsligt en dag säger hon att hon ska på en resa till Amerika och Oskar måste bo hos morfar i en liten by i norra Norge. Morfar är vresig men Oskar får en kompis i Levi, en lite udda figur som aldrig går någonstans utan sin vita ponny. När Oskar och Levi ger sig på att poppa popcorn går det överstyr och Levis hus brinner ner. De måste gömma sig och finner inget annat råd än att hoppa ner i båten och ro till Amerika.

TORFINN IVERSEN. NORGE 2017. 79 MIN.
TAL: NORSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: FINNS (VOD)
REK. FRÅN: ÅK 2 FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET

Pirret

Femåriga Sara upptäcker en dag att hon kan flyga. Det pirrar till i magen, och så lyfter hon. "Jag flygde", konstaterar hon nöjt, medan hennes mamma mest är bekymrad över vilken kroppslig åkomma som kan ligga bakom detta fenomen. Sjukhusets professorer gnuggar händerna av förtjusning inför det unika barnet, men trots omfattande undersökningar visar det sig inte alls så lätt att hitta det speciella pirret.

En film för de yngsta om betydelsen av att få vara sig själv, att inte behöva anpassa sig och att allt faktiskt är möjligt.

KJELL-ÅKE ANDERSSON. SVERIGE 2007. 52 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: -
RELEASE: FINNS (DVD, VOD)
REK. FRÅN: FÖRSKOLA FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET

Trollvinter i Mumindalen (Muumien taikatalvi)

Det är vinter i Mumindalen, men Mumintrollet vill inte gå i ide, han vill undersöka vintern. Snart upptäcker han att märkliga varelser går omkring i den midvintermörka snön och verkar vänta på en märklig och efterlängtd gäst. Gästen kallas för Julen och ivriga får Mumintrollen lära sig allt om den fantastiska juletiden.

Mumintrollen, skapade av finska Tove Jansson, älskas av barn och vuxna från hela världen. Trollvinter i Mumindalen är en animerad film som skapats helt i den klassiska andan. Baserad på Tove Janssons böcker har filmen skapats utifrån gamla hederliga filmklipp från stop-motion-produktionerna som blev kända på 1980-talet av Jupiter Film och Film Polski.

Med röster av Stellan Skarsgård, Bill Skarsgård, Stina Ekblad och Alicia Vikander.

JAKUB WRONSKI & IRA CARPELAN. FINLAND/POLEN 2017. 80 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: -
RELEASE: 2018.03.26 (DVD, VOD)
REK. FRÅN: FÖRSKOLA

Tips!
MINIBIO
Ett väldokumenterat
språkutvecklingsprojekt

- Filmhandledningar
- Metodmaterial
- Utvärderingsrapport

för förskola och bibliotek

www.filmcentrum.se/minibio

LEE Film presenterar

Gordon & Paddy

STELLAN SKARSGÄRD MELINDA KINNAMAN FELIX HERNGREN

En film av Linda Hambäck fritt efter Ulf Nilssons och Gitte Spees böcker om Gordon och Paddy

skådespelare STELLAN SKARSGÄRD MELINDA KINNAMAN FELIX HERNGREN TOVE SÄCKLÉN ANNGUS BRIDMAN JOHNANDES BAH KEHINKE CHRISTIAN HILDBERG JANNE VIERTH TOWA MAGNUSSEN ELLA BRIDMAN ANINEA BEVTER
regi LINDA HAMBÄCK manus JANNE VIERTH utövande LINDA HAMBÄCK
musik GITTE SPEE utövande MICHAEL OLSSON
kostymdesigner ELINOR BERGMAN utövande GABRIEL AKRITICHIAN
redaktör MARTIN LANDQVIST
producent LINA JONSSON och LINDA HAMBÄCK
redaktör DOCKHUS ANIMATION utövande MIKAEL LINDBOM
utövande CLINDI BERGMAN
utövande MATS ÖLUNBERG
utövande LEE FILM STOCKHOLM
utövande FILM I VÄST och SVERIGES TELEVISION
utövande SVENSKA FILMSTUDIOTT utövande BAKER KARIN och CALLE MARTIN
utövande YLE utövande NORDISK FILM & TV FOND och KREATIVA EUROPA utövande TRIART FILM

LEE FILM

Film i Väst

svt

YLE

YLE

YLE

TriArt Film

YLE

© 2017 Ulf Nilsson och Gitte Spee

Gordon & Paddy

”Snön yr i den stora skogen. 204 nötter är stulna. Under nötfallet möter Kommissarie Gordon en mus utan namn. Hon får namnet Paddy och blir hans assistent. Paddy hjälper honom att lösa fallet och tar till slut över som polischef. Gordon går i pension. Men någon prasslar i buskarna. Fåglar råkar illa ut och barn försvinner spårlöst. Paddy tvingas kalla in Gordon. Vem bestämmer nu? Och vad är det för fara som lurar i skogen? I vår värld möts den äldre generationen med den yngre. Genom våra huvudkaraktärer Gordon och Paddy skildras ödmjukhet och respekt inför det man först kanske inte förstår. Att våga utmana sina egna föreställningar om hur världen ser ut och genom att försöka se världen genom någon annans ögon.

Jag blev förälskad i Ulf Nilsson och Gitte Spees böcker om Kommissarie Gordon, det var framförallt hans träffsäkra ton av ödmjukhet, vänlighet och spänning som ledde mig fram till den stora skog där jag fick lära känna Paddy, Valdemar, familjen Ekorre, familjen Kanin och alla de andra djuren. Jag vill med filmen Gordon & Paddy ge publiken möjligheten att besöka djuren i den stora skogen, samt kanske bli klokare om vem den farliga, läskiga räven verkligen är!”

– Linda Hambäck

Gordon & Paddy är uttagen till Generation, tävlingssektionen för filmer riktade till barn och unga, vid **Berlins Filmfestival** i februari 2018.

”Charmigare par än grodan Gordon, luttrad kommissarie, och musen Paddy, hans nya assistent, får man leta efter ... //... En vackrare tecknad skog har sällan setts allteftersom den förändras med årstidernas växlingar. Och invånarna är inte mindre tilltalande. Gordon har börjat bli gammal och trött och längtar efter en efterträdare som han finner i skogsmusen Paddy.”

Jeanette Gentele i Svenska Dagbladet

Gordon & Paddy

En nöttjuv härjar i skogen. Kommissarie Gordon måste fånga tjuven. Sorgligt nog är han den ende polisen i hela distriktet och tvingas stå ensam i snön och vakta hålet där nöterna stulits. Han som egentligen är bäst på att lyssna, tänka och stämpla. Om han bara hade en assistent, en liten, snabb och duktig polisassistent! Då skulle de tillsammans kunna lösa fallet.

Svenska röster: Stellan Skarsgård, Melinda Kinnaman, Felix Hemgren mfl

LINDA HAMBÄCK. SVERIGE 2017. 62 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: -
RELEASE: TBA (DVD, VOD)
REK. FRÅN: FÖRSKOLA FILMHANDLEDNING KOMMER!

Lärarfortbildningar & filmintroduktioner

FilmCentrum distribuerar kvalitetsfilm och arbetar för att öka kunskapen om film och filmpedagogiskt arbete. Vi förmedlar fortbildningar både för barn och vuxna och ger föreläsningar och filmintroduktioner.

FilmCentrum har decennier av gedigen och dokumenterad filmpedagogisk kompetens. Verksamheten samarbetar med andra organisationer och aktörer i Sverige och övriga Europa och är en del av ECFA – European Children’s Film Association.

Nationellt är FilmCentrum en av de ledande förmedlarna av Skapande skola-verksamhet inom filmområdet (läs gärna mer på s. 18). Verksamheten omfattar också annan filmpedagogisk projektverksamhet, så som MINIBIO och FILMBÖRGARMÄRKET. FilmCentrum sitter också med i Svenska Filminstitutets branschråd för filmpedagogik.

Sedan 2016 är FilmCentrum huvudman för det internationella EU-samarbetet Storytelling without borders som valts ut inom Kreativa Europas Cross-Sectoral Strand – Support for Refugee Integration Projects.

I mars 2017 mottog FilmCentrum Barn- och ungdomsfilmfestivalen BUFF och Sydsvenskans stora pris:

Via FilmCentrums pedagoger och filmpaket sätts filmerna i ett sammanhang och filmupplevelsen blir ett värdefullt led i att förstå sig själv och sin omvärld. Utan FilmCentrum hade filmpedagogiken i Sverige varit

avsevärt fattigare löd en del av juryns motivering.

Vi arbetar för publikens rätt till ett rikt filmutbud och upphovspersonernas rätt till sina verk. Det är viktigt att inte minst barn och unga får tillgång till ett mångfacetterat filmutbud, med möjligheter till identifikation och perspektivbyte. Filmerna finns – vet vi som har förmånen att aktivt och medvetet botanisera kulturutbudet bortom de mest tongivande kommersiella arenorna – men de behöver vår och er hjälp att nå den unga publiken.

För att stimulera kunskapen och intresset för filmkonsten ger vi också lärarfortbildningar. Vi möter förfrågningar i hela landet, med olika ingångar och metoder. **De Globala målen på filmiska** står nu för en tredjedel av alla förfrågningar, men här är några av de andra vanligaste exemplen:

MIK-introduktion

Vad är MIK? Varför är MIK viktigt och hur kan MIK implementeras som en självklar del i undervisningen?

Filmpedagogisk introduktion

Hur kan man arbeta med film i skolans regi? Vilket upplägg passar för

olika åldersgrupper? Vad kan jag förvänta mig för resultat och hur följer jag upp arbetet? Hur får vi tag i film, vilka regelverk måste beaktas och vad tänker man på i valet av film och metod? Vad finns det för hjälpmedel och kan skolan få ekonomiskt stöd för arbetet?

Filmanalys

En filmpedagog går igenom, exemplifierar och förklarar den klassiska dramaturgiska modellen. Föreläsningen tar också upp filmens olika beståndsdelar och begrepp.

Film i arbetet med nyanlända elever

Hur kan filmmediet användas för att bryta språkbarriärer, stimulera dialog och bygga broar i klassrummet? Vilka filmer passar till vad? Finns det ämnen jag bör undvika – och hur förvaltar jag det som filmvisningen väcker?

MINIBIO

En praktisk föreläsning med handfasta exempel som tar upp hur film kan främja de yngsta barnens språkutveckling. Föreläsningen anpassas för bibliotekarier eller förskolepedagoger.

Läs mer: filmcentrum.se/lararfortbildning

Under klar himmel

De nordiska länderna ligger i topp i flera internationella tillitsstudier. Nordiska Ministerrådets rapport från 2017, "Tillit – det nordiska guldet", konstaterar att omfattande forskningslitteratur på området identifierar hög social tillit som den kanske enskilt viktigaste resurs ett samhälle kan ha.

Det finns en stark relation mellan tillit och individuell lycka; man mår bra av att leva i ett samhälle där människor litar på varandra. Tillit har också kommit att betraktas som en viktig beståndsdel i främjandet av politiskt engagemang och demokratisk utveckling i samhället i stort.

Palindromet "tillit" kommer från engelskans "trust". Den amerikanske moralfilosofen Robert Solomon skiljer på tre sorters tillit: enkel tillit (simple trust), blind tillit (blind trust) och autentisk tillit (authentic trust).

Enkel tillit handlar om förmågan att ta saker för givet och förlita sig på det "sunda förnuftet", medan blind tillit kännetecknas av tilltron till en person eller företeelse oavsett motstridig information. Båda begreppen kan alltså på olika grunder kopplas till förenkling och *förutsägbarhet*. Autentisk tillit däremot, betecknar det medvetna *valet att känna tillit*. Här kan begreppet vidare kopplas till ansvar och *ombändertagande*. "I moralisk mening är tillit den svages förväntan på den starkes återhållsamhet" skriver Tomas Brytting, forskningsledare och professor i organisationsetik.

Du som är lärare i ett naturvetenskapligt ämne vet att tillit också är en *sedimentär bergart*. Och att bara omkring fem procent av jordskorpan utgörs av sedimentära bergarter men att dessa har stor ekonomisk betydelse, inte minst som byggnadsmaterial. En tänkvärd symbolik.

Under klar himmel

Nioårige Nasim har inte pratat med sin mamma Minelle den senaste tiden. De ska utvisas från Sverige men har gömt sig i ett hus intill skogen.

Nasim plågas av mardrömmar, han drömmer om fruktansvärda oväder och han börjar bli allt mer övertygad om att de inte längre är säkra på platsen de kommit till. När Minelle och Nasims kontakt blir allt sämre bestämmer sig Nasim för att rusta upp en övergiven bunker i skogen för att ta skydd.

Där möter han en flicka i samma ålder som han själv. Hon insisterar på att hjälpa honom och även om de talar olika språk lyckas de kommunicera och bygga upp bunkern tillsammans.

Minelle söker desperat ett sätt att återfå kontakten med sin son. Hon fruktar att hans vanföreställningar ska få honom att tappa greppet om verkligheten, men också att han kan komma att avslöja deras vistelse. Nasim måste lära sig skilja på verkligheten och det inbillade – och för att göra det tvingas han sakta konfrontera det som hände innan de kom till Sverige.

DANIEL HAGBERG. SVERIGE 2017. 16 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: -
RELEASE: TBA (DVD, VOD)
REK. FRÅN: ÅK 6 FILMHANDELDNING KOMMER!

MIGRATION · PSYKISK OHÄLSA OCH TRAUMA · SOCIOLOGI · KRIG OCH KONFLIKT

Min homosyster

Majken har vetat att hon är homosexuell sen hon var sju år och Gabbi insåg nyligen att hon också gillar tjejer. Men hur ligger det egentligen till med Gabbis 10-åriga lillasyster Cleo, vem är hon egentligen kär i? Är det en tjej eller är det en kille? Cleo följer med Gabbi till flickvännen Majkens sommarhus. På en bilresa norrut uppstår en tyst kamp mellan dom äldre förbileda, vem ska vinna Cleos förtröende?

LIA HIETALA. SVERIGE 2017. 15 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: FINNS (DVD + VOD)
REK. FRÅN: ÅK 4

ATT BLI VUXEN · IDENTITET OCH SJÄLVBILD · SEX OCH SEXUELL IDENTITET · HBTQ

Normkritik – vad är det?

Normkritik är en pedagogisk metod för att skapa mer jämlikhet i samhället. Det handlar om att flytta fokus från individer och det som anses bryta mot normer till att titta på strukturer och ifrågasätta det som anses vara ”normalt”. När man arbetar normkritiskt brukar man gå igenom tre steg:

- Synliggöra och ifrågasätta normer
- Synliggöra fördelar för den som följer normen
- Granska egen position

...Läs mer på www.rfsl.se !

Push It

I gymnastiksalen är Adam kung. När Hedda utmanar hans position får det inte den effekt hon förväntar sig. Träffsäkert och talande om vad som uppfattas och uppskattas och hur gruppen upprätthåller hierarkiska strukturer.

JULIA THELIN. SVERIGE 2017. 8 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: -
RELEASE: FINNS (VOD)
REK. FRÅN: ÅK 7

SKOLA OCH UTBILDNINGSVÄSENDE · MOBBNING OCH KRÄNKNING · SOCIOLOGI

Krig

Mira och Omar härskar över varsin gård och deras gäng strider om vem som ska bestämma över skejtstaden. Tills Malte flyttar dit. Han är nöjd med att sitta hemma med sina böcker och tennsoldater men hans mamma tycker att han behöver kompisar. Malte vet allt om historiska slag och spelteori och hamnar genast i centrum mellan de två gängen. Nu eskalerar bråket till en helt ny nivå. Men hur långt är Mira och Omar och de andra bamen beredda att gå? Är det verkligen krig de vill ha?

GÖRAN KAPETANOVIC. SVERIGE 2017. 84 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.02.19 (DVD + VOD)
REK. FRÅN: ÅK 5 FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMISTITUTET

KRIG OCH KONFLIKT · SOCIOLOGI · EXISTENIELLA FRÅGOR

Tusen gånger starkare

Signe är 15 år och går i nian. I klassrummet är hon nästan osynlig, det är killarna som dominerar. Men en dag kommer en ny elev till klassen: Saga, en tjej med självförtroende och styrka. Hon är tusen gånger starkare än de andra och vågar ta plats på samma sätt som killarna. Signe och de andra blir nyfikna, saker och ting förändras i klassen.

Filmen, som baseras på Christina Herströms ungdomsroman med samma namn, visar en bild av en skola som inte lyckas leva upp till sitt demokratiska uppdrag.

PETER SCHILDT. SVERIGE 2010. 85 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA, ENGLSKA
RELEASE: FINNS (DVD)
REK. FRÅN: ÅK 6 FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMISTITUTET

SKOLA OCH UTBILDNINGSVÄSENDE · SOCIOLOGI · DEMOKRATI · GENUS

SKOLBIOTIPS!

Nattbarn

Nu Guldbaggenominerade *Nattbarn* av Sanna Lenken (*Äta lunch, Min lilla syster*) har i likhet med sin August-nominerade förlaga hyllats av både publik och kritiker. Filmen fick ett hedersnämmande på Uppsala Internationella Kortfilmfestival som fångar filmens storhet:

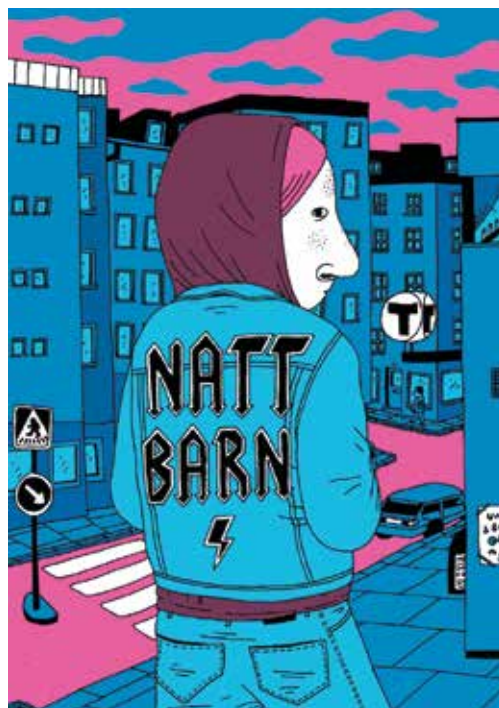
”Vi vill ge ett hedersnämmande till en film som skickligt berättar sin historia om en tonårsflicka som nyfiket närmar sig de vuxnas oberäknliga värld. Regissören visar hennes solida karaktärer som mångfacetterade människor, och undviker alla klichéer och belönar oss med ett starkt berättande.”

Att skriva normkritiskt

Att skriva hbtq-inkluderande och normkritiskt är inte svårt.

Det normkritiska perspektivet är viktigt för att alla läsare som du vill nå ska känna sig inkluderade och tilltalade. För att de ska göra det är det viktigt att du som skriver har reflekterat över dina egna värderingar och vilka förväntningar du har på läsaren. Undvik att ta för givet att läsaren är på ett visst sätt.

...Läs mer på www.rfsl.se !

LITTERÄR FÖRLAGA:
FÖRFATTARE OCH ILLUSTRÄTOR: HANNA GUSTAVSSON
ISBN: 9789170376993
FÖRLAG: ORDFRONT FÖRLAG

Nattbarn

När Iggy precis har börjat åttan visar det sig att skolfotografen delar hennes intresse för hårdrock, och de inleder en hemlig vänskap. En fredag när mamman är hos pojkvännen passar Iggy på – hon ska möta fotografen i verkligheten.

Nattbarn handlar om en 14-åring som lever ett parallellt internetliv för att undkomma vardagstristessen. En berättelse om identitet, sexualitet, gränsland och vänskap. *Nattbarn* är baserad på den Augustnominerade serieromanen med samma namn av Hanna Gustavsson

SANNA LENKEN. SVERIGE 2017. 40 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: TBA (DVD, VOD, DCP, SKOLBIO)
REK. FRÅN: ÅK 6 FILMHANDLEDNING KOMMER!

ATT BLI VUXEN · IDENTITET OCH SJÄLVBILD · EXISTENTIELLA FRÅGOR

123 år senare: Filmpedagogik – vad är det?

Med en *Laterna Magica* kunde man redan på 1600-talet projicera fantasi-fulla bilder och in på 1800-talet åkte kringresande laternister runt med ”magiska” shower som fascinerade publiken.

1895 räknas som filmens födelseår. Men två händelser under året förtjänar att uppmärksammas i förhållande till varandra: att bröderna Lumière introducerade kinematografen för publik och Conrad Wilhelm Röntgen upptäckte ”X-strålar” (sedermera förstås just ”röntgen”). Vid Stockholmsutställningen 1897 visades röntgenbilder och film upp som spektakulära tekniska nyheter. Det var en anda för ”modern magi” och ”populär vetenskap” och uppfattningen om vad som var vad var tämligen oklara.

123 år senare har film en självklar och etablerad roll i vårt samhälle. Nu i filmgalornas tid diskuteras stjärnor, klänningar och relationer – snarare än konstnärliga prestationer. Det är förvånansvärt mycket personintresse och modebeträktelser och förvånansvärt lite om innehållet i filmerna; vari manusets genialitet består, varför ett regiarbete varit särskilt lyckosamt eller

hur en fotograf förvaltats och förmerat berättelsens kärna i sitt bildspråk. Det kan man tycka är tråkigt.

Må så vara, men när film ska in i undervisningen så måste man förstås ha klart för sig varför. Om filmvisningen måste inrymmas i teknikundervisningen eller egentligen hör bäst hemma på klassens timme, på slöjden – eller faktisk i samhällskunskapen? Vad syftar visningen till – och *vad är egentligen filmpedagogik?*

Svaret skiftar intressant nog, beroende på person och organisation. Men oftast tar man inte hänsyn till det utan klumpar ihop ”filmpedagogik” som både det ena och det andra, utan hänsyn till att definitionerna motsäger varandra. För oss är det viktigt att vara tydliga med hur *vi* använder begreppet och vad *vi* menar när *vi* pratar om filmpedagogik – för det gör *vi* ofta och gärna.

Filmpedagogik är fantastiskt.

*(Vilken skola *vi* tillhör? Om det inte framgår i texten kan du läsa det på s. 2)*

Film = rörlig bild

Filmpedagogik = teknikkunskap!

Enligt den här vanligt förekommande uppfattningen är **all rörlig bild lika intressant**. Det kan vara ett YouTubeklipp eller en Guldpalmsvinnare, det intressanta för utbildningssammanhang och elever är själva hantverket och att förstå och utveckla sitt eget filmskapande **praktiskt**.

Filmpedagoger i den här skolan ifrågasätter och motsäger sig ofta ”kvalitetsbegreppet” som uppfattas stå för elitism och syfta till att skapa en (ideologiskt förankrad) hierarkisk åtskillnad mellan olika uttryck, perspektiv och avsändare.

All film är rörlig bild och får en subjektiv innebörd i mötet med sin åskådare. Svårt att motsäga och som en renodlad teknisk inriktning – handgripligt filmskapande – är det här förstås en pragmatisk och ändamålsenlig hållning. (I övrigt kan det anses förvånande att den distinktion mellan film och rörlig bild och de kvalitetskrav som ändå finns när film bedöms för en vuxen allmänhet här inte har relevans eller legitimitet!)

Film = film = filmkonst!
Filmpedagogik = tja, gör lite konst själv då

Den här inriktningen kan te sig lite förvånande, eftersom den enligt andra definitioner har ett väldigt vagt "pedagogiskt" anslag.

Det här är också en praktisk hållning men tvärtemot hos den första inriktningen syns här en stark tilltro till skillnaden mellan film och film och mellan film och rörlig bild. Här är kvalitetsfilm ett erkänt om än underförstått begrepp (alla verksamma inom filmområdet har fått lära sig hantera begreppet med varsamhet eller noga definierat).

Film är ett konstnärligt verk som ska ses och *upplevas* på bio. Allt annat är egentligen irrelevant och att lägga tid på analys av filmen är mer än något annat ett övergrepp mot dess konstnärliga framställan. Vill man ägna sig åt "filmpedagogik" så betyder det helst praktiskt pyssel och knåp, kanske kopplat till filmens ämne. Man kan till exempel göra en klippdocka eller tälja en kniv om man har sett Ronja Rövardotter.

Film = rörlig bild = massmedia!
Filmpedagogik = mediekunskap

Filmpedagogerna här har utgångspunkt nära den först nämnda inriktningen, som även om den kommer ur en akademisk kontext är praktiskt orienterad. Den här möjliga systemen delar oviljan att skilja på film och rörlig bild men betonar istället teoretiska aspekter av rörlig bild.

Här handlar rörlig bild om politik och om **hur rörliga bilder som massmedia kommunicerar**; hur budskap paketeras och hur ljud och bild samverkar för att påverka publiken.

I ansatsens pragmatism återfinns också vanligtvis uppfattningen att alla verk av demokratiska skäl ska tillgängliggöras likvärdigt och att publiken – även barn och ungdom – själva har kapacitet att utifrån egna preferenser sondera utbudet och avgöra vad som är värdefull rörlig bild. Vill eleverna se *Transformers* så är det *Transformers* som ska erbjudas dem.

Film = film = konst och samhällskunskap!
Filmpedagogik = tvärvetenskaplig (teoretisk) ansats

Den här inriktningen menar att film är en fängslande konstform och ett intressant studieobjekt för de flesta teoretiska ämnen. Fokus ligger på form men också innehåll; hur och vad som berättas.

Här tillämpas kvalitetsbegreppet och här erkänns och betonas skillnaden mellan film och rörlig bild. Här anses inte att filmens konstnärliga värde och integritet tar skada av att brytas ner och analyseras – tvärtom!

I den här skolan är praktiskt filmskapande sekundära färdigheter, av mindre relevans än teoretiska kunskaper, analytisk förmåga och kritiskt tänkande. Något som ansatsen menar att filmkonsten – kvalitetsfilm – ger ett sällsynt bra verktyg för att utveckla och träna.

Twitter ersätter inte romaner och facklitteratur är något annat än skönlitteratur. Av samma anledning är ett rikt och mångfacetterat utbud av kvalitetsfilm inte utbytbar mot YouTube-klipp, utbildningsfilm eller *Transformers*.

FILMBORGARMÄRKET är en utmaning för lärare som vill arbeta med MIK och bättra på elevernas visuella läskunnighet.

Ta grundkursen om tio steg, som avslutas med **FILMBORGARMÄRKET**. En utbildning som ger elever (och lärare) färdigheter både inom film och medie- och informationskunnighet, men också ämnesöverskridande kunskaper, verktyg för analys och kritiskt tänkande.

Utmaningens första övningar kan antas från årskurs 2 i grundskolan. Däremot finns ingen övre åldersgräns, **FILMBORGARMÄRKET** är relevant oavsett ålder.

Vill du ha film med rättigheter för skolan och undervisningssammanhang hittar du det på www.filmcentrum.se. Där kan du också läsa mer om **FILMBORGARMÄRKET**, få filmtips och hitta övningsmaterial.

www.filmcentrum.se

FilmCentrum har spelfilm, dokumentärfilm, kortfilm – riktig film för den viktiga medvetna publiken. Femtio år av kvalitetsfilm.

SPRÅK OCH BERÄTTANDE 1

Se en stumfilm och återberätta handlingen!

KARAKTÄRER OCH IDENTIFIKATION

Se en film och redogöra för karaktärerna. Vilka egenskaper hade de? Varför agerade de som de gjorde? Hur utvecklades de från filmens början till dess slut?

SPRÅK OCH BERÄTTANDE 2

Se en film på ett annat språk än svenska eller engelska. Diskutera likheter och skillnader med andra filmer!

OLIKA TEXTER

Läs en bok och se en film baserad på boken. Diskutera hur berättelsen och karaktärerna förändrades!

BETYDELSE OCH MOTIV

Se en film och redogöra för dess handling ("story") och dess intrig ("plot")!

BERÄTTARPERSPEKTIV

Se en dokumentärfilm och resonera kring objektivitet och sanning. Kan en skildring återge verkligheten? Varför/varför inte? Vad kännetecknar "dokumentärt" berättande och vad är "fake news" som har blivit ett populärt begrepp?

SAMHÄLLE OCH SAMMANHANG

Se en film och diskutera filmens genre och kontext. När, var och under vilka omständigheter blev filmen till? Vilken genre tillhör filmen? Varför?

TOLKNING

Se en film och diskutera om det fanns symboler och symbolik i berättelsen? Hur påverkade de berättelsen? Vad är skillnaden mellan liknelser och metaforer?

DRAMATURGI

Se en film och jämföra narrativets struktur med den klassiska dramaturgiska modellen!

FILMANALYS

Se en film och genomföra en filmanalys i fem punkter (t ex uppbyggnad, karaktärsutveckling, genre, förlaga, kontext, symbolik, perspektiv, budskap...).

Little Wing (Tyttö nimeltä Varpu)

12-årig Varpu växer upp snabbt men hennes omogna mamma vill inte bli stor. Sin biologiska pappa har Varpu aldrig träffat, men en vaken natt bestämmer hon sig för att ändra på det. Hon stjälar bilen och kör norrut för att hitta den man som hon bara vet namnet på. Det blir en omtumlande resa och när hon väl finner honom är han inte alls så som hon föreställt sig. Hon vill inte bli besviken och han vill inte göra henne besviken, men föräldraskapet är inte lätt för en udda enstöring. Varpu är än en gång den mest mogna i relationen, men sakta leder mötet till insikter om både varandra och världen.

I november vann *Little Wing* Nordiska rådets filmpris, i hård konkurrens med bland andra svenska *Sameblod*. Filmens institutionella release sköts upp till följd av att titlen fick lansering på biograf.

"På ett intelligent sätt leker hon [regissören och manusförfattaren Selma Vilhunen] med den typiska framställningen av flickor och unga kvinnor på film, och varje gång publiken förmimmer och förväntar sig ett hot mot huvudpersonen, Varpu, låter Vilhunen henne styra fri från klichéerna, både bokstavligen och i överförd bemärkelse."

– ur juryns motivering till Nordiska rådets filmpris

SELMA VILHUNEN. FINLAND 2016. 100 MIN.
TAL: FINSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2017.12.06 (DVD, VOD, DCP, SKOLBIO)
REK. FRÅN: ÅK 6 FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET

FAMILJ · ATT BLI VUXEN · IDENTITET OCH SJÄLVBLILD · EXISTENTIELLA FRÅGOR

Wolf and Sheep (Wolf and Sheep)

På landsbygden i Afghanistan berättar de vuxna sagor om saker de inte kan förstå, bland annat legenden om Kashmirvargen. Uppe i bergen går byns barn och vallar får, men trots dess unga ålder är de väl medvetna om uppdelningen mellan flickor och pojkar. Pojkarna övar slangbella för att mota bort vargen och flickorna leker att de blir bortgifta. På berget möts Sediqa och Qodrat, innan familjerna ska bestämma över deras öden.

Regidebuterande *Shahrbanoo Sadat* är uppväxt på den afghanska landsbygden, och i *Wolf and Sheep* skildrar hon vardagslivet på ett ömt och klarsynt sätt, vilket adderar en annan historia om Afghanistan bortom de vanliga berättelserna om inbördeskriget.

SHAHRBANOO SADAT. AFGHANISTAN 2016. 86 MIN.
TAL: DARI TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.02.20 (DVD, VOD, DCP, SKOLBIO)
REK. FRÅN: ÅK 9

AFGHANISTAN · ATT BLI VUXEN · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER · EXISTENTIELLA FRÅGOR

ANDRA SKOLBIOFAVORITER VÅREN 2018:

Jordgubbslandet av Wiktor Ericsson

En gripande berättelse om kärleken mellan en polsk gästarbetande pojke och en svensk bonddotter.

From Nowhere av Matthew Newton

Om tre amerikanska ungdomar som hotas av utvisning. Skrämmande aktuellt när DACA:s öde nu avgörs.

Loving Lorna av Annika Karlsson och Jessica Karlsson

Den nedslitna förorten Ballymun är Lornas allt. Här bor hennes familj och alla hon känner och här finns också den starka hästkultur som håller samman familjen.

SKOLBIOTIPS!

Just Charlie

En filmhandledning till *Just Charlie* kommer snart, men till dess:

Charlies pappa försöker leva sitt liv genom sin son och genom honom förverkliga sin egen dröm att bli fotbollsstjärna. För Charlie innebär det en stor press. Han har egna svårigheter som han behöver ta tag i. För han är ingen han – han är en hon. Fast i en pojkes kropp.

- Tonårsföräldrar upplever ofta att de måste stötta sina barn mycket under tonåren; påminna, tjata och ställa krav för att skolan och vardagen ska fungera. Är det så? Varför? Vad är skillnaden på att ”pusha” och stötta sitt barn?

På ett bröllop märker Charlie att kvinnornas klackar och accessoarer lockar henne så mycket mer än den dyra kostymen hon iklätt sig. Hon känner sig kvävd i sin tigha skjortkrage och kan inte andas – under kläderna som blir ett manifest av hennes egna och omgivningens krav och förväntningar. Bröllopet blir en vändpunkt för Charlie som inser att hon måste komma ut med vem hon är och ta kontroll över sitt liv.

- Man kan tolka Charlies kvävande krage mer än bokstavligt. På vilket sätt? Vad är en *metafor*? Kan du se fler metaforer i filmen?

- Kvinnokläderna har ett symbolvärde för Charlie. Vad symboliserar de? Vad är skillnaden mellan en metafor och en symbol?

- Förklara begreppen ”könsidentitet”, ”könsroll”?

Filmen *Just Charlie* handlar om acceptans. Om hur Charlie själv hanterar sin könsdysfori och hur omgivningen reagerar på den, om (dis)harmonin mellan insida och utsida – liksom mellan individ och samhälle.

- En person med könsdysfori lider av att kroppen inte överensstämmer med den upplevda könsidentiteten. Charlie själv uppfattar sig som flicka, men uppfattas som pojke. För henne har kroppen fel attribut. Vad menas med ”genus”? Vad är kopplingen mellan kön och genus?

- Har könsdysfori med sexuell läggning att göra?

Charlie mår fruktansvärt men omgivningen ger henne inget stöd. Inte minst pappan är helt oförstående och oförmögen att acceptera Charlie för den hon är. Det bästa rådet kommer oväntat från Charlies fotbollstränare, som i sin enkelhet konstaterar att “There are more important things in life than football”.

- Vad skulle du vilja säga till Charlies pappa?

- Det finns viktigare saker än fotboll i livet. Vad betyder mest för dig?

Just Charlie (Just Charlie)

Fotbollstalangen Charlie har världen framför sina fötter och en toppklubb som desperat vill skriva kontrakt. Framtiden tycks tydligt utstakad och framstår som en dröm. Men inte för Charlie. För Charlie handlar livet om en kamp mellan viljan att vara tillags och leva upp till pappans förväntningar – och behovet att vara sig själv. För Charlie är en flicka fångad i en pojkes kropp. Och det som håller på att ske kommer att riva isär familjen och hota allt de håller kärt.

REBEKAH FORTUNE. STORBRITANNIEN 2017. 97 MIN.
TAL: ENGELSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2017.03.19 (DVD, VOD, DCP, SKOLBIO)
REK. FRÅN: ÅK 6
FILMHANDLEDNING KOMMER!

IDENTITET OCH SJÄLBILD · GENUS · ATT BLI VUXEN ·
EXISTENTIELLA FRÅGOR · FAMILJ

Skapande skola 2018

FilmCentrum förmedlar årligen hundratals Skapande skola-arbeten i hela landet. Olika omfattande arbeten till allt från enskilda skolor till hela kommuner.

Från vårterminen 2018 erbjuder vi Skapande skola-arbeten kopplade till de Globala målen. Ett Skapande skola-arbete kring film är en utmärkt metod för att förena obligatorisk hållbarhetsundervisning med prioriterad MIK/medie- och informationskunnighet.

Arbetet är upplagt för att matcha vart och ett av de 17 målsättningarna eller mer övergripande tillgängliggöra de Globala målen och Agenda 2030 som helhet.

– Välkommen till ett viktigt lustfyllt arbete för framtiden!

Upplägg och förfrågan

Våra Skapande skola-arbeten består av ett grundpaket, som enkelt kompletteras med önskat innehåll i form av tilläggsmoduler.

På vår hemsida, under fliken ”Skapande skola”, finns ett formulär med nio enkla frågor (det tar under 10 minuter att fylla i), som ger dig som beställare och oss som förmedlare möjlighet att överblicka och renodla era önskemål. Formuläret passar oavsett om arbetet redan är finansierat och ni har datum för önskat genomförande klara, eller om ni söker underlag till en ansökan. Utifrån underlaget som ni delger återkommer vi med ett förslag på upplägg och en preliminär prisuppgift. Förfrågan är inte bindande.

Erfarna och kompetenta filmare som pedagoger

De pedagoger som förmedlas som handledare i våra Skapande skola-arbeten är erfarna och kompetenta filmarbetare, specialiserade på olika områden, teman och metoder. Flera av våra anlitade filmare har också specialkompetens och erfarenhet av pedagogiskt arbete med barn från olika länder och migrationssituationer. Du kan alltid vara trygg med att vi matchar kompetenser utifrån era behov.

Filmvisning med filmarbete

Vill ni bara boka in ett filmarbete till en filmvisning så kontakta oss! Vi har hundratals regissörer och andra filmskapare i våra nätverk som gärna följer med sina egna och andra kollegors filmer ut på film- och samtalsarrangemang.

Förfrågan kring Skapande skola-arbete

Formulär nr 10 för att ge dig och beställaren och oss som förmedlare möjlighet till en enkla överblick och renodla dina önskemål. Informationen du anger är inte bindande. Förfrågan prisuppgift är inte bindande.

Förfrågarens

E-postadress *

Skicka

1. Vilket/vilka mål vill ni arbeta med? (Fråga 1/9)

2. Ange ålders och antal klasser som ska delta i arbetet? (Fråga 2/9)

Skicka

Fyll i här

Tips!

Vi får många förfrågningar från kunder som inte riktigt vet vad de vill ha ut utav sitt Skapande skola-arbete, mer än att eleverna ska få utvecklas inom ett konstnärligt område. Självklart är vi behjälpliga med att utveckla och konkretisera önskemålen – men ju mer ni har tänkt själva desto mer gynnsamt kan arbetet bli. Ett Skapande skola-arbete inom filmområdet kan erbjuda en långsiktig och tvärvetenskaplig metod att integrera och dra fördel av i flera av skolans undervisningsämnen.

Fundera gärna kring följande:

- *Vad vill vi ha ut av arbetet?*
- *Vill vi fokusera vårt arbete kring ett specifikt mål, till exempel Jämställdhet, eller vill vi arbeta med de Globala målen övergripande?*
- *Är arbetet en fortsättningskurs som knyter an till redan pågående projekt eller en startpunkt för fördjupning?*
- *Vilka lärare och vilka ämnen kommer att delta och knyta an till arbetet?*
- *Vad händer efter arbetets genomförande; hur förvaltas innehållet vidare?*

Det är heller inte fel att diskutera med inblandade lärare på skolan hur ni ser på skolans MIK-arbete och vilka förväntningar ni har på det filmpedagogiska arbetet.

Filmpedagogik kan, som uppställningen på sida 12-13 visar, betyda olika saker för olika personer. Försök identifiera och enas kring vilken innebörd som ligger er nära!

Har ni andra frågor eller behöver råd kring metoder och projekt så tveka inte att kontakta oss!

www.filmcentrum.se/skapandeskola

Påminnelse:

det här är de Globala målen

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer de Globala målen för hållbar utveckling. Undervisning i hållbar utveckling i skolan är obligatoriskt sedan 1994.

1. Ingen fattigdom
2. Ingen hunger
3. Hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
6. Rent vatten och sanitet
7. Hållbar energi för alla
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatförändringen
14. Hav och marina resurser
15. Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och globalt partnerskap

De Globala målen är integrerade och odelbara. Genom att ett mål uppfylls så förenklar det vägen att uppnå ett annat.

Silvana – väck mig när ni vaknat

”Det sveper bruna vindar genom Europa och Sverige. Det främlingsfientliga har tagit sig in i de partipolitiska rummen. Hatbrott mot de ickenormativa är en del av vardagen för många. För förändring krävs det motkrafter och de finns. Inte minst i kulturen. Vi vill att Silvana i denna film ska utgöra ett sådant exempel på motkraft. Någon som är självklar, tar plats och utgör ett motstånd där kreativitet och skapande inte har någon sexuell läggning, klass, etnicitet eller kön, utan snarare drivs av utopier, drömmar och idéer.

Vi vill att filmen ska ge pepp och kraft till dem som kan spegla sig i Silvana, hennes musik, hennes kamp och förstås i kärleken till Beatrice. För trots att vi befinner oss på 2000-talet i en relativt tolerant del av världen får lesbisk kärlek väldigt sällan en självklar plats, varken i dokumentärfilm eller i andra mediebilder vi möter. Samtidigt vill vi göra en filmisk historieskrivning av en nutida feministisk ikon.

Vårt mål är att berätta en allmänmänsklig historia om kärlek och kampen att få vara sig själv, något vi tror att de flesta kan känna igen sig i. Filmen kan skapa debatt om könsroller, om samkönade relationer och historier som inte berättas. Men den är också en del av en revolution där unga tjejer ges utrymme att våga ta plats och inte bara vara tjejen som sitter bredvid medan killen skapar.”

– Mika Gustafson, Olivia Kastebring, Christina Tsiobanelis

Ur filmhandledningen:

- Uppmana eleverna att berätta om den svenska hiphopscenen, vilka artister som är stora och vilka de själva lyssnar på. Vad tycker de om svensk hiphop? Varför är den bra/dålig? De som känner till Silvana Imam, vad har de för bild av henne?

- Varför är det viktigt för olika grupper att få se sig representerade på film och i medier? Varför är det viktigt

just för HBTQI-personer?

- Varför är representationen så sned idag? Hur kan vi arbeta för att förändra det?

Silvana – väck mig när ni vaknat

Silvana Imam har de senaste åren tagit Sverige med storm och hennes kompromisslösa texter har fångat en generation. I *Silvana – väck mig när ni vaknat* får vi följa henne på nära håll från undergroundartist till ikon, en resa som innehåller framgångar, motgångar och, inte minst, kärlek.

Det är en unik skildring av en artists genombrott och hennes kamp med rollen som förebild och sina egna förväntningar. Eller helt enkelt Silvana Imam bakom den offentliga mediebild.

MIKA GUSTAFSON, OLIVIA KASTEBRING & CHRISTINA TSIOBANELIS. SVERIGE 2017. 97 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.03.05 (DVD, VOD)
REK. FRÅN: ÅK 8 FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET

DOKUMENTÄR · IDENTITET OCH SJÄLVBILD · GENUS · HBTQ · MAKT OCH MOTSTÅND · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER · POLITIK OCH STATSVETENSKAP · SAMHÄLLSKUNSKAP

Tips!

The Human Scale (The Human Scale)

50% av världens befolkning bor i stadsområden. År 2050 kommer detta att öka till 80%. Livet i en megastad är både förtrollande och problematiskt. I dag står vi inför oljeproduktions stopp, klimatförändringar, ensamhet och allvarliga hälsoproblem på grund av vårt sätt att leva. Men varför? Den danska arkitekten och professorn Jan Gehl har studerat mänskligt beteende i städer i 40 år. Han har dokumenterat hur moderna städer motverkar mänsklig interaktion och argumenterar för att vi kan bygga städer på ett sätt som tar hänsyn till mänskliga behov för integration och intimitet.

Efterfrågad – och nu äntligen tillgänglig! – ögonöppnande, inspirerande och kritikerrosad dokumentär om några av våra största samhällsutmaningar.

ANDREAS MØL DALSGAARD. DANMARK 2012. 60 MIN.
TAL: DANSKA, ENGELSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2017.12.06 (DVD, VOD, DCP, SKOLBIO)
REK. FRÅN: ÅK 9

DOKUMENTÄR · SAMHÄLLSKUNSKAP · NATURVETENSKAP · SOCIOLOGI · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER · HÅLLBAR UTVECKLING

Tips!

Tips!

There Will Be Water (There Will Be Water)

Ingenjör Bill Watts vill skapa en infrastruktur för vatten och göra växthus i öknen, för att därigenom kunna leverera färskvatten, mat, energi och jobb till en region som desperat behöver det. Tanken är enkel: att föra saltvatten till öknen, låta det avdunsta i solen och skapa färskvatten. Men går det?

Tillgängligt färskvatten försvinner snabbt. Den globala efterfrågan på vatten växer samtidigt som världens tillgängliga färskvattennivåer sjunker i alarmerande takt. Mer än 1,5 miljarder människor bor i områden där vattenbrist råder. Vattenbrist bidrar till politisk orolighet i redan hårt prövade områden och många tror att nästa krig i till exempel Mellanöstern kommer att handla om just vatten.

PER LIEBECK. DANMARK 2016. 58 MIN.
TAL: ENGELSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2017.12.06 (DVD, VOD, DCP, SKOLBIO)
REK. FRÅN: ÅK 8 FILMHANDLEDNING KOMMER!

DOKUMENTÄR · SAMHÄLLSKUNSKAP · NATURVETENSKAP · GEOGRAFI · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER · HÅLLBAR UTVECKLING

Pingvinresan 2 (La marche de l'empereur: L'appel de l'Antarctique)

Luc Jacquet är tillbaka med en ny hisnande vacker naturupplevelse. Den här gången följer vi en ung pingvin som ger sig ut på sin allra första resa. Ciceron är en 45-årig pingvin som minns sina egna äventyr när han ser sin yngre släkting utmana rädsor och upptäcka en ny, stor värld runtomkring sig.

Det har gått 12 år sedan den Oscarbelönade Pingvinresan gjorde sitt triumftåg över världen. Nu kommer uppföljaren. Regissören Luc Jacquet har återvänt till Antarktis och använt både u-båtar och drönare för att komma den unika miljön så nära in på livet som möjligt. Resultatet gör, precis som föregångaren, rakt in i både hjärta och hjämma!

LUC JACQUET. FRANKRIKE 2017. 82 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: FINNS (DVD, VOD)
REK. FRÅN: ÅK 2

DOKUMENTÄR · DJUR OCH NATUR · KLIMAT OCH MILJÖ · GEOGRAFI

Dead Donkeys Fear No Hyenas

Det pågår en global och kommersiell anstormning efter åkermark – det nya gröna guld. En av de mest lönsamma markytorna finns i Etiopien. Med förhoppning om exportintäkter, hyr den etiopiska regeringen miljontals hektar, påstådd, outnyttjad mark till utländska investerare. Men drömmen om välstånd har en mörk sida – de mest massiva tvångsvrakningarna i modern historia, småbönder som förlorar försörjningsmöjligheter, hårda förtryck och en enorm våldsspiral. Bidragande till denna katastrof är EU, Världsbanken och DFID, som ger miljarder dollar i utvecklingspengar.

Dead Donkeys Fear No Hyenas utreder de utländska markinvesteringarna och avslöjar deras påverkan på människors liv. På jakt efter sanningen, möter vi investorer, utvecklingsbyråkrater, åtalade journalister, kämpande miljöaktivister och småbönder berättande på sin mark.

"Dead Donkeys Fear No Hyenas was triggered by a seemingly trivial scene at the airport in Addis Ababa, six years back. Waiting for my flight late at night, I happened to see some tired workers at the tarmac who were loading food products on an airplane destined for Europe. At the same time, another team was busy unloading sacks with food aid from a second plane. It took some time to realize the real meaning of it – that this famine struck country, where millions are dependent on food aid, is actually exporting food to us" – Joakim Demmer

Den thrillerlika dokumentären har visats på festivaler världen över och har bland annat belönats med CPH DOX* FACT Award 2017.

JOAKIM DEMMER. SVERIGE 2017. 80 MIN.
TAL: ENGELSKA, AMHARISKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: FINNS (DVD, VOD)
REK. FRÅN: ÅK 8

DOKUMENTÄR · SAMHÄLLSKUNSKAP · POLITIK OCH STATSVETENSKAP · DEMOKRATI · EKONOMI · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Natt och dimma (Nuit et brouillard)

Natt och dimma är en dokumentärfilm som berättar om nazitidens förintelsläger. Filmen är en kraftfull erinran om att det fasansfulla som hänt kan upprepas om vi inte håller minnet levande och är vaksamma. Filmen växlar mellan färgbilder på det ödsliga lägret Auschwitz och arkivbilder på offren som en gång levde på platsen. Den svenska speakerrösten som ackompanjerar bilderna kommenterar det historiska skeendet och reflekterar över hur vi ska förhålla oss till det som hänt.

ALAIN RESNAIS. FRANKRIKE 1955. 30 MIN.
TAL: FRANSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.01.25 (VOD)
REK. FRÅN: ÅK 9 FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET

DOKUMENTÄR · HISTORIA · ANDRA VÄRLDSKRIGET · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

The Deminer

Personminor är ett vapen som slår urskilningslöst – de gör inte skillnad på en soldat eller ett barn. För minor gäller inga vapenstillestånd, de kan vara aktiva i upp till femtio år.

Mellan 15.000 och 20.000 människor dödas eller skadas av minor varje år. Det betyder att ungefär var 30:e minut så lemlästas en oskyldig person någonsans i världen.

1997 antogs en FN-konvention som förbjöd användning, produktion och lagring av personminor. Konventionen har lett till en internationell norm som uppfattar minor som oacceptabla vapen. Fördraget har fått flera positiva effekter på kort tid – handeln med minor har praktiskt taget upphört och mer än två tredjedelar av alla minproducerande länder har avslutat sin tillverkning.

Svenska Freds har varit aktiv i den internationella kampanjen mot landminor (ICBL) sedan starten 1992. Svenska Freds startade den svenska kampanjen samma år.

Bofors levererade under 80-talet, via italienska Valsella, sprängmedel avsett

för minst 1,3 miljoner minor till Irak. Många av dessa spred den irakiska armén i Kurdistan. Svenska Freds har krävt att Bofors åtminstone satsar vinsten från den affären, det vill säga 8,7 miljoner kronor, på minröjning.

Hållbar fred är en förutsättning för hållbar utveckling. Den 24 augusti 2017 beslutade regeringen om en ny strategi för hållbar fred, för att bidra till förebyggande av väpnad konflikt, konflikt och fredsbyggande. Sida och Folke Bernadotte Akademin (FBA) uppdras att genomföra strategin år 2017-2022. Den nya strategin är i linje med Agenda 2030 – de hållbara utvecklingsmålen som togs fram i FN 2015. Ett av målen, nummer 16, fokuserar på fredliga och inkluderande samhällen och denna nya strategi blir ett viktigt verktyg för Sverige att bidra till att uppnå detta globala mål.

Läs mer:
www.svenskafreds.se
www.regeringen.se
www.thedeminer.com

The Deminer hade premiär på världens främsta dokumentärfilmsfestival IDFA, i Amsterdam i november 2017. Där belönades den svenska filmen med **juryns specialpris**.

The Deminer har svensk festivalpremiär i tävlan på Göteborgs filmfestival och syns därefter i tävlan på Tempo dokumentärfestival, samtidigt som den visas och tävlar på prestigefyllda festivaler världen över.

Svensk biografpremiär 16 mars.

The Deminer

Hogir Hirori och Shinwar Kamal *The Deminer* är ett porträtt av en hjältemodig kurdisk man och åttabarnsfar; Colonel Fakhir – en lokal legend i Duhok i irakiska Kurdistan, känd för sitt arbete med att undanröja bomber och landminor.

Beväpnad med nerver av stål, en enkel skyddsväst och ett par tänger, tar sig Fakhir fram i minerade landskap, vägled av sin erfarenhet och intuition.

HOGIR HIRORI & SHINWAR KAMAL
SVERIGE 2017. 81 MIN.
TAL: KURDISKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: (DVD, VOD, DCP, SKOLBIO)
REK. FRÅN: GYMNASIET
FILMHANDLEDNING KOMMER!

DOKUMENTÄR · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER · KRIG OCH KONFLIKT

Quest

Philadelphia var ett av de viktigaste tillverkningscentra i världen från mitten av 1800-talet och arbetarstadsdelen North Philadelphia är djupt formad av industrin.

Under 1900-talet präglades staden av depressionen, produktionsförändringar med outsourcing och "white flight" (homogenisering av områden till följd av storskalig migration av städernas vita befolkning). Stadsdelarna i norra Philadelphia växte upp runt en enda fabrik, som var centrum för områdets inkomst. När fabriker lades ner

blev konsekvenserna förödande för närområdena, som kollapsade.

En övervägande majoritet av befolkningen i norra Philadelphia består av afroamerikaner och Puerto Ricaner och stadsdelarna är etniskt och socialt segregerad, kvarter för kvarter.

2010 levde omkring halva befolkningen under fattigdomsgränsen. Många områden i stadsdelen upplever omdiskuterad gentrifiering; påkostade ombyggnationer och inflyttning av invånare med högre inkomster tränger undan den ursprungliga befolkningen.

Quest (Quest)

Christopher och Christine'a kämpar för att försörja sin lilla familj, samtidigt som de i sin källare har en musikstudio öppen för områdets ungdomar. En viktig fristad från det tuffa livet på gatan utanför.

I över ett knappt decennium har regissören Jonathan Olshefski följt familjen Rainey, i ett hjärtskärande ode till kärlek, tillgivenhet och hopp om en bättre värld.

JONATHAN OLSHEFSKI. USA 2017. 104 MIN.
TAL: ENGELSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.03.07 (DVD, VOD)
REK. FRÅN: ÅK 9

DOKUMENTÄR · EXISTENTIELLA FRÅGOR · SOCIOLOGI · SAMHÄLLSKUNSKAP · SOCIALA FRÅGOR · FAMILJ

Lucky (Lucky)

Lucky är en andlig resa där vi följer en 90-årig kedjerökande ateist och alla märkliga karaktärer som bor i hans avskilda lilla ökenstad. Efter att ha överlevt alla sina samtida vänner befinner sig den oerhört självständiga Lucky vid ett av livets vägskaflar och beger sig ut på en andlig resa för att hitta sig själv och uppnå det ouppnåeliga: upplysning.

JOHN CARROLL LYNCH. USA 2017. 88 MIN.
TAL: ENGELSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.02.26 (DVD + VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

EXISTENTIELLA FRÅGOR

Jeannette: Jeanne d'Arcs barn- dom (Jeannette, l'enfance de Jeanne d'Arc)

Året är 1425, Frankrike. Mitt under det hundraåriga kriget tar den 8-åriga Jeannette hand om sina får i den lilla byn Domremy. En dag berättar hon för sin vän Hauviette hur hon inte längre orkar stå ut med allt lidande engelsmännen bringar. Nunnan Madame Gervaise försöker resonera med den unga damen men Jeannette är redan redo att kämpa för att rädda själar och fria det franska kungadömet. Hennes tro kommer att bära henne mot målet, att bli Jeanne D'arc.

BRUNO DUMONT. FRANKRIKE 2017. 106 MIN.
TAL: FRANSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.02.16 (DVD + VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

KRIG OCH KONFLIKT · HISTORIA · MAKT OCH MOTSTÅND

Villebråd (Pokot)

Den pensionerade lärarinnan Duszejko bor med sina hundar på den polska landsbygden. På kort tid påträffas flera jägare döda i skogarna. Omständigheterna är märkliga och Duszejko, som närmast är ett med naturen, ligger hela tiden steget före polisen i brottsutredningen.

Villebråd är Oscarsnominerade Agnieszka Hollands återkomst till hemlandet Polen efter en framgångsrik tid som regissör för serier som House of Cards och The Killing. Filmen har av kritiker jämförts med mordmysterier som Twin Peaks och Fargo.

AGNIESZKA HOLLAND. POLEN 2017. 122 MIN.
TAL: POLSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: TBA (VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

SOCIOLOGI · PSYKOLOGI · DJUR OCH NATUR

Final Portrait (Final Portrait)

Konstkritikern James Lord ska få sitt porträtt målat av den målare han beundrar mest: Alberto Giacometti. Vad som är tänkt ska ta några timmar, dras istället ut på i dagar, när perfektionistiske Giacometti visar sig trivas ovanligt bra i Lords sällskap. Baserad på en verklig historia, målar Final Portrait upp ett intimt kammarspel med Oscarbelönade Geoffrey Rush i rollen som den excentriske konstnären.

STANLEY TUCCI. STORBRITANNIEN 2017. 90 MIN.
TAL: ENGELSKA, FRANSKA, ITALIENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.03.05 (VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

KONST OCH KULTUR · PSYKOLOGI

Maze (Maze)

1983 skedde den största fängelseflykten i brittisk historia, när 38 IRA-fångar rymde från en högsäkerhetsanstalt. Maze är den gripande berättelsen om relationen mellan två män på varsin sida av fängelsets galler, och den stora flykten som skakade landet.

STEPHEN BURKE. IRLAND 2017. 92 MIN.
TAL: ENGELSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: TBA (VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

ETIK OCH MORAL · VÅLD OCH KRIMINALITET

Django (Django)

Under det ockuperade Paris 1943 spelar den briljanta och bekymmerslösa Django Reinhardt sin swing-jazz på stadens bästa arenor och konsertställen – Django är på toppen av sin karriär. Men han tillhör också det romska folket, och över hela Europa äger förföljelsen av romer rum. Och inom kort tar hans liv en ny vändning när det nazistiska propagandadepartementet vill skicka honom på turné i Tyskland.

ETIENNE COMAR. FRANKRIKE 2017. 117 MIN.
TAL: FRANSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: TBA (VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

HISTORIA · MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER · KONST OCH KULTUR

Korparna

Agne sliter hårt för att få gården att gå runt. Ett arbete som nöter på honom både fysiskt och psykiskt. Pressen ökar ytterligare när arrendeägaren vill modernisera och hotar att säga upp arrendet. Agnes familj har brukat gården i generationer och han har tagit för givet att äldste sonen Klas ska ta över när han själv inte längre orkar. Klas däremot vill inte gå i faderns fotspår, men vill inte heller lägga ytterligare börd på sin far. En man som redan verkar ha fått nog av verkligheten. Hur länge kan man kan skjuta upp det oundvikliga?

Fritt baserad på Tomas Bannerheds kritikerrosade roman Korparna som belönades med Augustpriset 2011.

JENS ASSUR. SVERIGE 2017. 107 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.02.12 (DVD, VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

EXISTENTIELLA FRÅGOR · GLESBYGD · SOCIOLOGI · PSYKOLOGI

On the Milky Road (Na mlecnom putu)

Varje dag korsar mjölkmannen Kosta frontlinjen på en åsna, mitt under det bosnisk-serbiska kriget, för att leverera det vita guldet till soldaterna. Han har lyckats hålla sig undan från kulor och har även tur i kärlek med en kvinna från byn. Tills en mystisk italiensk kvinna anländer och vänder uppochned på hans värld. Så börjar historien om en passionerad och förbjuden kärlek som tvingar dem båda in i ett fantastiskt men farligt äventyr. Förenade av ödet verkar ingenting och ingen kunna stoppa deras vilja att vara tillsammans.

EMIR KUSTURICA. SERBIEN / USA 2017. 125 MIN.
TAL: SERBISKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.01.22 (VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

KÄRLEK OCH FÖRÄLSKELSE · KRIG OCH KONFLIKT

The Square

Ruben Östlunds Guldpalm-vinnare är en stjärnspäckad och vass satir över vår samtid – Om gemenskap, civilkurage och vårt behov av självcentrering i en allt osäkrare värld.

Christian är en framgångsrik ledare på ett modernt konstmuseum. Han kör elbil och försöker leva som han lär. Dagarna innan utställningen The Square, ett verk som skall påminna om vårt gemensamma ansvar i det offentliga rummet, ska öppna blir han bestulen på öppen gata. Han påbörjar en jakt på förövaren och försätts i allt mer pressade situationer som får honom att ifrågasätta sin egen moraliska kompass. Samtidigt måste Christian hantera den PR-byrå som museet anlitat för att marknadsföra den kommande utställningen. Något som tar en oväntad riktning och försätter såväl den konstnärlige ledaren som museet i kris.

RUBEN ÖSTLUND. SVERIGE 2017. 142 MIN.
TAL: ENGLSKA, SVENSKA, DANSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.02.26 (DVD + VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

ETIK OCH MORAL · PSYKOLOGI · SOCIOLOGI

God's Own Country

Ordet "äkthet" återkommer i omdömena om hyllade *God's Own Country*, filmen som belönats med priser vid bland andra Berlins, Edinburghs och Sundances filmfestivaler. Återkommer gör också ofrånkomligt jämförelsen med Ang Lees flerfaldigt Oscarsbelönade drama från 2005, *Brokeback Mountain*.

Regissören och manusförfattaren till *God's Own Country*, Francis Lee, har själv vuxit upp i Yorkshire och har varit tydlig med att inte vilja ge

en förskönande bild av berättelsens omgivande landskap, något som genomsyrar berättelsen. I bildspråk och handling fömedlas en grövre verklighet, tydligt präglad av motsättningar och uppgörelser i samtida Storbritannien.

God's Own Country är inte en film om att komma ut, utan en universell berättelse om emotionellt förtryck, om hopp och att våga älska sig själv.

God's Own Country (God's Own Country)

Bondsonen Johnny tar till sprit och one night stands för att klara av landsbygdens tristess och faderns dåliga humör. När våren kommer med lamning och behov av mer arbetskraft anställer fadern en rumänsk gästarbetare, Gheorghie. Under det intensiva arbetet uppstår passion mellan de två unga männen, och de börjar se möjligheten till en ljusare framtid.

FRANCIS LEE. STORBRIANNIEN 2017. 104 MIN.
TAL: ENGELSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.03.07 (DVD, VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

IDENTITET OCH SJÄLVBILD · HBTQ · EXISTENTIELLA FRÅGOR · FAMILJ

Pojkarna

Markus är en blyg kille som sitter på en anstalt för unga sexualförbrytare. På anstalten finns ingen fysisk närhet att finna, så man brottas. Det är en plats där hudlösheten dallrar i luften. Markus enda vän på anstalten är den nyckfulle och våldsamme Tobias. Markus rättegång närmar sig och Tobias kommer då att få veta skälet till varför Markus är inläst.

ISABELLA CARBONELL. SVERIGE 2015. 19 MIN.
TAL: SVENSKA TEXT: SVENSKA
RELEASE: 2018.02.26 (DVD + VOD)
REK. FRÅN: GYMNASIET

PSYKOLOGI · VÅLD OCH KRIMINALITET · SCILOGI · SOCIALA FRÅGOR

